

Ráðhús Reykjavíkur
Borgarráð

Efni: Viðmið um hámarksfjölda reykvískra grunnskólanemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna til sjálfstætt starfandi grunnskóla utan Reykjavíkur

Frá árinu 2016 hafa viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda í sjálfstætt starfandi grunnskólum utan Reykjavíkur (á höfuborgarsvæðinu) verið ákveðin árlega. Vegna gagnaöflunar náðist ekki að leggja málið fyrir skóla- og frístundaráð til afgreiðslu fyrir sumarleyfi.

Með vísan til meðfylgjandi gagna er óskað eftir að málið verði afgreitt með eftirfarandi hætti:

Lagt er til að viðmið um hámarksfjölda nemenda með lögheimili í Reykjavík sem heimilt er að greiða framlag vegna til sjálfstætt starfandi grunnskóla utan Reykjavíkur skólaárið 2022 - 2023 verði eftirfarandi:

Waldorfskólinn Lækjarbotnum; 74 reykvískir nemendur.

Alþjóðaskólinn á Íslandi; 30 reykvískir nemendur.

Barnaskóli Hjallastefnunnar í Garðabæ; 8 reykvískir nemendur.

Grunnskólinn NÚ, Framsýn; 20 reykvískir nemendur.

Ákvörðun um viðmið verði tímabundin og gildi til 1. júlí 2023, fyrir þann tíma verði tekin ákvörðun um framlengingu eða endurskoðun á fyrirkomulaginu. Með samþykkt viðmiða um hámarksfjölda er ekki fallið frá óskilyrtum rétti sveitarfélagsins til að synja einstaka umsóknum foreldra um skólavist í grunnskóla utan lögheimilis sveitarfélags. Gerður er fyrirvari af hálfu Reykjavíkurborgar um að fjárveitingar skóla- og frístundasviðs eru gerðar með fyrirvara um fjárheimildir skv. fjárhagsáætlun á hverju ári.

Með vísan til minnisblaðs, dags. 16. júní 2022, er sveitarfélögum heimilt á grundvelli 7. tl. 43. gr. a laga um grunnskóla nr. 91/2008 og stjórnarskrárvarins réttar til sjálfstjórnar samkvæmt 78. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands, sbr. lög nr. 33/1944, að takmarka fjárframlög sín til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan sveitarfélagsins en tekjustofnar sveitarfélaga skulu ákveðnir með lögum, svo og réttur þeirra til að ákveða hvort og hvernig þeir eru nýttir, sbr. einnig 1. gr. og 2. mgr. 8. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011. Þá er jafnframt vísað til umsagnar fjármála- og áhættustýringarsviðs, dags. 15. júlí 2022. Vegna óvissu um kostnaðaráhrif er nauðsynlegt að gera ráð fyrir að fjármagna þurfi að fullu þá fjölgun sem verður í sjálfstætt reknnum grunnskólum utan Reykjavíkur verði tillagan samþykkt.

Virðingarfyllt

Helgi Grímsson
sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Reykjavíkurborg

Hjálagt:

Minnisblað, dags. 16. júní 2022

Umsögn fjármála- og áhættustýringarsviðs, dags. 15. júlí 2022

Reykjavík, 16. júní 2022
SFS22040100
HG/kg/gs

Minnisblað

Viðtakandi: Borgarráð

Sendandi: Helgi Grímsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Efni: Viðmið um hámarksfjölda reykvískra grunnskólanemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan Reykjavíkur

Lagt er til að viðmið um hámarksfjölda nemenda með lögheimili í Reykjavík sem heimilt er að greiða framlag vegna til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan Reykjavíkur skólaárið 2022 - 2023 verði eftirfarandi:

Waldorfskólinn Lækjarbotnum; 74 reykvískir nemendur.
Alþjóðaskólinn á Íslandi; 30 reykvískir nemendur.
Barnaskóli Hjallastefnunnar í Garðabæ; 8 reykvískir nemendur.
Grunnskólinn NÚ, Framsýn; 20 reykvískir nemendur.

Ákvörðun um viðmið verði tímabundin og gildi til 1. júlí 2023, fyrir þann tíma verði tekin ákvörðun um framlengingu eða endurskoðun á fyrirkomulaginu. Með samþykkt viðmiða um hámarksfjölda er ekki fallið frá óskilyrtum rétti sveitarfélagsins til að synja einstaka umsóknum foreldra um skólavist í grunnskóla utan lögheimilis sveitarfélags. Gerður er fyrirvari af hálfu Reykjavíkurborgar um að fjárveitingar skóla- og frístundasviðs eru gerðar með fyrirvara um fjárheimildir skv. fjárhagsáætlun á hverju ári.

I Forsaga málsins

Á 212. fundi skóla- og frístundaráðs þann 22. júní 2021 og í borgarráði þann 1. júlí 2021 var samþykkt tillaga sviðsstjóra skóla- og frístundasviðs í minnisblaði, dags. 22. júní 2021, til skóla- og frístundaráðs, um viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda sem greitt er framlag vegna til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan Reykjavíkur skólaárið 2021-2022. Í öllum tilvikum var ákvörðun tímabundin til 1. júlí 2022 og fyrir þann tíma skyldi tekin ákvörðun um framlengingu eða endurskoðun á fyrirkomulaginu.

Frá árinu 2016 hafa viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda í sjálfstætt reknum grunnskólum utan Reykjavíkur verið ákveðin árlega.

II Helstu ákvæði laga um grunnskóla og reglugerðar um sjálfstætt rekna grunnskóla

Í 43. gr. a - f laga um grunnskóla nr. 91/2008 er fjallað um sjálfstætt rekna grunnskóla.

Til samræmis við 1. mgr. 43. gr. a í lögum um grunnskóla er kveðið á um að sveitarfélag sem skóli starfar í skuli gera þjónustusamning um rekstur skólans við rekstraraðila. Samningur felur

í sér samþykki sveitarfélags fyrir stofnun skólans, staðfestingu á rétti til fjárframlaga skv. 43. gr. b og skuldbindingu sveitarfélags um að hafa eftirlit með starfi hans.

Í lögum um grunnskóla er ekki gert ráð fyrir að þjónustusamningur sem staðfestur er af Menntamálastofnun sé gerður milli viðkomandi sveitarfélags og viðkomandi grunnskóla og á sveitarfélagið ekki aðkomu að málum sem varða innritun, gjaldtöku eða skólagöngu barnsins, með sama hætti og ef sjálfstætt rekinn grunnskóli er staðsettur í sama sveitarfélagi og viðkomandi á lögheimili í. Á hinn bóginn hafa sveitarfélög almenna heimild í 100. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 til að gera samninga við einkaaðila um framkvæmd þjónustustarfsemi sem þeim er lögum skylt eða heimilt að sinna.

Samkvæmt 1. mgr. 7. gr. reglugerðar um sjálfstætt rekna grunnskóla eiga grunnskólar sem eru reknir af einkaaðila á grundvelli laga um grunnskóla og þjónustusamnings við sveitarfélag, sem hlotið hefur staðfestingu Menntamálastofnunar, rétt á framlagi úr sveitarsjóði til starfsemi sinnar vegna nemenda sem eiga lögheimili í því sveitarfélagi sem skólinn starfar og vegna barna sem ráðstafað hefur verið í fóstur til fósturforeldra, sem eiga lögheimili í sveitarfélaginu. Sama gildir um grunnskóla sem þegar eru starfandi á grundvelli viðurkenningar ráðherra, en sveitarfélagi er þó heimilt í þjónustusamningi að takmarka framlag úr sveitarsjóði við hámarksfjölda nemenda. Þá getur Reykjavíkurborg takmarkað hámarksfjölda nemenda við skólann sem sveitarfélaginu ber að greiða kostnað af, sbr. 7.tl. 43. gr. a laga um grunnskóla, með hliðstæðum hætti og sveitarfélag sem sjálfstætt rekinn grunnskólar starfar í.

Samkvæmt 2. mgr. 7. gr. reglugerðar um sjálfstætt rekna leikskóla gildir í þeim tilvikum þegar barn sækir sjálfstætt rekinn grunnskóla utan lögheimilissveitarfélags skulu lögheimilissveitarfélag og viðtökusveitarfélag gera með sér samning á grundvelli 5. gr. grunnskólalaga áður en barn er innritað í viðkomandi skóla. Viðtökusveitarfélag hefur þá sömu skyldur gagnvart skólavist barnsins og ætti það lögheimili þar. Um framlag úr sveitarsjóði í slíkum tilvikum fer með sama hætti og vegna annarra barna sem sækja skóla sem reknir eru af sveitarfélögum utan lögheimilissveitarfélags.

Gera verður ráð fyrir að sveitarfélagi sé heimilt á grundvelli framangreinds lagaákvæðis í grunnskólalögum og stjórnarskrárvarins réttar sveitarfélaga til sjálfstjórnar samkvæmt 78. gr. stjórnarskrár Lýðveldisins Íslands, sbr. lög nr. 33/1944, að takmarka fjárframlög sín til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan sveitarfélagsins en tekjustofnar sveitarfélaga skulu ákveðnir með lögum, svo og réttur þeirra til að ákveða hvort og hvernig þeir eru nýttir, sbr. einnig 1. gr. og 2. mgr. 8. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011.

Við það er miðað að sama framlag verði greitt til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan Reykjavíkur og gilda skv. 8. gr. reglugerðar nr. 1150/2018 um sjálfstætt rekna grunnskóla. Í 1. mgr. 8. gr. kemur fram að framlagið skuli nema að lágmarki 75% af vegnu meðaltali heildarrekstrarkostnaðar allra grunnskóla sem reknir eru af sveitarfélögum í landinu á hvern nemanda samkvæmt árlegum útreikningi Hagstofu Íslands. Gildir þetta hlutfall fyrir skóla með allt að 200 nemendur, en framlagið skal vera að lágmarki 70% fyrir hvern nemanda umfram þann fjölda.

III Sjálfstætt starfandi grunnskólar á höfuðborgarsvæðinu

Waldorfskólinn Lækjarbotnum

Skólaárið 2021-2022 stunda 55 (56 árið þar á undan) reykvískur nemandi nám í skólanum en viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda sem heimilt var að greiða framlag vegna skólaárið 2021-2022 var 70.

Samkvæmt upplýsingum skólans, dags. 27. apríl 2022, sér skólinn fyrir sér að fylla viðmið skóla- og frístundasviðs og óskar eftir hækkun fjölda nemenda til að geta mætt aukinni eftirsurn um skólavist úr 70 í 74 nemendur skólaárið 2022-2023.

Lagt er til að viðmið um hámarkfjölda reykvískra nemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna skólaársins 2021- 2022 verði 74 nemendur.

Alþjóðaskólinn á Íslandi

Skólaárið 2021-2022 stunda 22 (19 árið þar áður) reykvískir nemendur nám í skólanum en viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda sem heimilt var að greiða framlag vegna skólaárið 2021-2022 var 30 nemendur.

Ekki bárust upplýsingar um áætlaðan fjölda reykvískra nemenda við skólann skólaárið 2022-2023.

Lagt er til að viðmið um hámarkfjölda reykvískra nemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna skólaárið 2022 – 2023 verði óbreytt eða 30 nemendur.

Barnaskóli Hjallastefnunnar í Garðabæ og Hafnarfirði

Skólaárið 2021-2022 stundar 4 (1 árið þar áður) reykvískir nemendur nám við Barnaskóla Hjallastefnunnar í Garðabæ og Hafnarfirði. Núverandi viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna er 5.

Samkvæmt upplýsingum frá skólanum, dags. 12. maí 2022, er óskað eftir að viðmið um hámarksfjölda barna verði 8 börn, eða 4 fyrir hvorn skóla. Í tölvuskeyti skólans, dags. 13. maí 2022 kom fram að áætlað væri að 3 börn með lögheimili í Reykjavík yrðu í Barnaskóla Hjallastefnunnar í Garðabæ skólaárið 2022-2023 og 3 börn með lögheimili í Reykjavík yrðu í Barnaskóla Hjallastefnunnar í Hafnarfirði skólaárið 2022-2023.

Lagt er til að viðmið um hámarkfjölda reykvískra nemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna skólaárið 2022 - 2023 verði 8 nemendur.

Grunnskólinn NÚ, Framsýn

Skólaárið 2021 - 2022 stunda 13 (árið áður 7) reykvískir nemendur nám í Grunnskólanum NÚ, Framsýn. Núverandi viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna skólaárið 2021-2022 eru 20 nemendur.

Ekki bárust upplýsingar um áætlaðan fjölda reykvískra nemenda við skólann skólaárið 2022-2023.

Lagt er til að viðmið um hámarksfjölda reykvískra nemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna skólaárið 2022 -2023 verði 20 nemendur.

Ásgarður – skóli í skýjunum

Auk framangreindra skóla hefur skóla- og frístundasvið greitt framlag til Reykhólahrepps vegna Skóla í skýjunum. Lagt er til að fresta ákvörðun um viðmið um hámarksfjölda á meðan rýni á starfsemi fer fram.

Skólaárið 2021 - 2022 stunduðu 6 reykvískir nemendur nám í Ásgarði – skóla í skýjunum.

III Fyrirvarar og gildistími

Tekið er fram að með samþykkt viðmiða um hámarksfjölda er ekki fallið frá óskilyrtum rétti sveitarfélagsins til að synja einstaka umsóknum foreldra um skólavist í grunnskóla utan lögheimilis sveitarfélagsins. Gerður er fyrirvari af hálfu Reykjavíkurborgar um að fjárveitingar skóla- og frístundasviðs eru gerðar með fyrirvara um fjárheimildir skv. fjárhagsáætlun á hverju ári.

Í öllum tilvikum er lagt til að ákvörðun um viðmið verði tímabundin vegna skólaársins 2022 - 2023.

IV Upplýsingar um fjárhagslega áhrif

Áætlaður árlegur rekstrarkostnaður á hvern nemanda í grunnskólum, sem reknir eru af sveitarfélögum, var kr. 2.440.817,- í maí 2022. Miðað við að greitt sé 75% af þeirri fjárhæð er árlegur rekstrarkostnaður á hvern nemanda kr. 1.830.613,- (dreifist á 9 mánuði, sept-maí). Gildir hlutfallið fyrir skóla með allt að 200 nemendur, en framlagið skal vera að lágmarki 70% fyrir hvern nemanda umfram þann fjölda. eða kr. 1.708.572,-

Fjárhagsáætlun skóla- og frístundasviðs vegna framlaga til sjálfstætt rekinna grunnskóla miðast við nemendafjölda þeirra að hausti á rekstrarári á undan þ.e. október 2021 vegna fjárhagsáætlunar 2022. Skóla- og frístundasvið fær breytingar á fjárheimildum í samræmi við fjölgun/fækkun og verðlagsbreytingar framlags á fjárhagsárinu.

Samkvæmt upplýsingum frá fagskrifstofu grunnskóla eru nú heimild fyrir 120 nemendamma sjálfstætt starfandi skóla utan Reykjavíkur. Tillagan fagskrifstofu er að hækka nemendamma í 138 nemendur. Skólaárið 2021-2022 voru 100 nemendur í sjálfstætt starfandi skóla utan Reykjavíkur. Tillagan felur í sér að nemendum getur fjölgað um allt að 38 nemendur. Tillagan felur því í sér að að greiðslur geti aukist um 69,6 milljónir króna á ársgrundvelli ef skólar fullnýta heimildir sínar.

IV Afgreiðsla málsins

Með vísan til framanritaðs er lagt til að samþykkt verði að setja framangreind viðmið um leyfilegan hámarksfjölda reykvískra nemenda, þ.e. nemenda með lögheimili í Reykjavík, sem greitt er framlag vegna skólaárið 2022 -2023, með fyrirvara varðandi afgreiðslu einstakra umsókna og um að fjárveitingar skóla- og frístundasviðs eru gerðar með fyrirvara um fjárheimildir skv. fjárhagsáætlun á hverju ári.

Vegna óvissu um kostnaðaráhrif er nauðsynlegt að gera ráð fyrir að fjármagna þurfi að fullu þá fjölgun sem verður í sjálfsætt reknunum grunnskólum utan Reykjavíkur verði tillagan samþykkt.

UMSÖGN

Viðtakandi: Sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Sendandi: Sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs

Efni: Viðmið um hámarksfjölda reykvískra grunnskólanemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan Reykjavíkur

Skóla- og frístundasvið hefur óskað eftir umsögn um viðmið um hámarksfjölda reykvískra grunnskólanemenda sem heimilt er að greiða framlag vegna til sjálfstætt rekinna grunnskóla utan Reykjavíkur.

Tillagan varðar skólaárið 2022-2023, vegna eftirtaldrá skóla og er efnislega eftirfarandi:

- **Waldorfskólinn Lækjarbotnum:** hámark verði 74 en er 70 nemendur. Hækkun um 4 nemendur. Nemendur voru 55 á síðasta skólaári. Skólinn áætlað að fylla upp í hámarksviðmið eða 74 nemendur á næsta skólaári.
- **Alþjóðaskólinn á Islandi:** hámark verði óbreytt eða 30 nemendur. Nemendur voru 22 á síðasta skólaári. Ekki bærust upplýsingar um áætlaðan fjölda reykvískra nemenda við skólann skólaárið 2022-2023.
- **Barnaskóli Hjallastefnunnar í Garðabæ og Hafnarfirði:** hámark verði 8 en er 5 nemendur. Hækkun um 3 nemendur. Nemendur voru 4 á síðasta skólaári. Áætlað er að 6 reykvískir nemendur verði í skólanum á næsta skólaári.
- **Grunnskólinn Nú, Framsýn:** hámark verði óbreytt eða 20 nemendur. Nemendur voru 13 á síðasta skólaári. Ekki bærust upplýsingar um áætlaðan fjölda reykvískra nemenda við skólann skólaárið 2022-2023.
- **Ásgarður – skóli í skýjunum:** Lagt er til að fresta ákvörðun um viðmið um hámarksfjölda á meðan rýni á starfseminni fer fram. Reykvískir nemendur voru 6 á síðasta skólaári.

Tillagan felur í sér að nemendarammi sjálfstætt starfandi skóla verði hækkaður um 7 nemendur. Samtals fer hámarkið úr 131 nemenda að Ásgarði meðtöldum, upp í 138 nemendur. Nemendafjöldi á síðasta skólaári var 100 nemendur en m.v. áætlanir skólanna fyrir næsta skólaár er gert ráð fyrir á bilinu 121 til 136 nemendur.

Fjárhagsleg áhrif:

Sé miðað við að greitt verði 75% af vegnu meðaltali heildarrekstrarkostnaðar allra grunnskóla sem reknir eru af sveitarfélögum í landinu á hvern nemanda samkvæmt árlegum útreikningi Hagstofu Íslands, eða kr. 1.830.613.- á ári pr. nemanda, sbr. viðmið í maí 2022, má gera ráð fyrir að kostnaðarhækkun SFS vegna nemenda í einkareknum grunnskólum utan Reykjavíkur verði á bilinu 38,5 til 69,6 m.kr. á ársgrundvelli.

Fjárheimildir skóla- og frístundasviðs vegna grunnskólabarna ráðast af endanlegum barnafjölda og skiptingu nemenda í borgarrekna og sjálfstætt starfandi grunnskóla. Fjármagni til borgarrekkinna grunnskóla er úthlutað í samræmi við reiknilíkan grunnskóla, Edduna, þar sem tekið er mið af barnafjölda og ýmsum þáttum sem hafa áhrif á starfsemi og rekstur skólanna.

Til skemmri tíma litið er ekki raunhæft að gera ráð fyrir að hægt sé að lækka fastan kostnað í borgarreknum grunnskólum þó að fleiri börn fari í sjálfstætt starfandi skóla, því fjármagn er m.a. bundið í húsakosti og öðrum föstum rekstrarkostnaðarliðum sem ekki er hægt að skera niður þó að um lítilsháttar fækkun nemenda sé að ræða milli ára vegna meiri sóknar í sjálfstætt rekna skóla. Það má þó gera ráð fyrir að framlag til borgarrekkinna grunnskóla myndi lækka sem næmi breytilegum kostnaði m.v. nemendafjölda.

Vegna óvissu um kostnaðaráhrif er nauðsynlegt að gera ráð fyrir að fjármagna þurfi að fullu þá fjölgun sem verður í sjálfstætt reknum grunnskólum utan Reykjavíkur verði tillagan samþykkt, en vakin er athygli á því að sjálfstætt starfandi skólar fá fjárheimildir í samræmi við barnafjölda hvers árs. Hækkun viðmiðs um hámarksfjölda skilar því ekki hækkun á fjárheimildum nema hún verði nýtt.

Virðingarfyllst,

Halldóra Káradóttir
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs